

EVALUATIE

‘De Mobiele PicknickTafel’

Een community-arts project in de binnenstad van Amsterdam rondom het thema armoede in de breedste zin van het woord.

Moving Arts Project in opdracht van en samenwerking met de **Bijstandsbond**.
Uitvoering project in oktober t/m december 2008 en maart t/m juni 2009.

Amsterdam, november 2009.

Inhoudsopgave

Inleiding en aanleiding	3
De Mobiele PicknickTafel	3
Doelstellingen	3
Bijstandsbond en MAP	4
Bijstandsbond, MAP en armoede	4
Het concept van de MPT	5
Projectbeschrijving	6
Werkmethode MAP	8
Thema's en observaties tijdens het traject	10
Wat heeft de MPT bij gedragen?	12
Financiële verantwoording	13
MPT in het nieuws	13
Conclusie	13
Wensen voor vervolg	15
Statistieken	15
Bijlagen:	
01. Informatie en contactgegevens Moving Arts Project en de Bijstandsbond	16
02. Pilot in 2008	17
03. Dagboek Piet van der Lende	18
04. Programma Grand PicNic 21 juni 2009	21
05. Evaluatie Roelie Dijkstra over 'Hooggevoeligheid'	22
06 Fotoverslag	23

Inleiding en aanleiding

In de zomer van 2008 benaderde het Stadsdeel Amsterdam Centrum de Vereniging Bijstandsbond, die zich inzet voor de belangen van uitkeringsgerechtigden, met de vraag of zij een project wilden ontwikkelen met betrekking tot het thema armoedebestrijding. De Bijstandsbond heeft naar aanleiding hiervan contact opgenomen met de leden van Moving Arts Project (MAP). MAP ontwikkelt, begeleidt en creëert interactieve en community arts projecten. MAP en de Bijstandsbond ontwikkelden het project de Mobiele PicknickTafel (MPT): een mobiel podium voor dialoog rondom het thema armoede in de breedste zin van het woord. In deze evaluatie is een overzicht te vinden van de aanleiding, doelstellingen en de motivatie van de makers, een beschrijving van het concept, de toegepaste werkmethode en een beschrijving van de verschillende activiteiten tijdens het traject. Er wordt ingegaan op de ervaringen van de makers, de resultaten, conclusies en aanbevelingen van het project en er is een financiële paragraaf. Een uitgebreid (foto)verslag van de belevenissen van de MPT is te vinden op www.mobielepicknicktafel.nl.

De Mobiele PicknickTafel

Van april tot en met juli 2009 streek op de straten en pleinen van Amsterdam het onorthoxe project de Mobiele PicknickTafel (MPT) neer, een mobiel podium voor debat over armoede in de breedste zin van het woord. Een elektrisch Spijkstaal groentekarretje uit 1966 werd omgebouwd tot een mobiele picknick tafel, compleet met keuken, discussie/ eettafel, expositieruimte. Er was een "flyermolen" met informatie van en over verschillende instanties die zich inzetten voor de doelgroep en er schoven specialisten aan tafel voor voorlichting en workshops. De MPT werd het bruisende centrum van debatten, uitwisseling, creativiteit en informatie voor geïnteresseerden en een aanspreekpunt voor de doelgroep. Als gespreksvoer werden naast prikkelende onderwerpen en kunstzinnige activiteiten, thee, gezonde smoothies en pannekoeken aangeboden. De MPT gebruikte de crisis als vliegwiel voor debat en dialoog. De deelnemers werden gestimuleerd zich creatief te uiten.

Het project begon met een oriënterende pilot in oktober tot en met december 2008. Het eigenlijke project startte in maart 2009 om te eindigen in de Grand PicNic, het daverende muzikale, theatrale en culinaire spektakel, op de Nieuwmarkt op 21 juni 2009. De MPT werd financieel mogelijk gemaakt door stadsdeel Amsterdam Centrum en het Fonds Niet voor Jezelf.

Doelstellingen van het project

"Het community art project de MPT betreft de doelgroep, mensen die rond de armoedegrens leven (minima, daklozen, mensen zonder verblijfsvergunning, kleine zelfstandigen, chronisch zieken, bijstandsgerechtigden, kunstenaars, ouderen), direct bij de activiteiten. Belangrijke begrippen hierbij zijn sociaal isolement doorbreken, zelfredzaamheid stimuleren, in dialoog gaan en ervaringen uitwisselen, informatie voorziening en grip krijgen op het eigen leven. Speciaal voor de MPT geldt dat culturele participatie aan alle lagen van de bevolking en individuen van diverse pluimages sociale, creatieve en relationele uitdagingen biedt. Het opent deuren om persoonlijke (artistieke) kwaliteiten aan te boren en/of te versterken. Het project benadrukt het unieke en mogelijke van de mens en krijgt zo een stem. Deze stem wil De Mobiele PicknickTafel graag een 'podium' geven, midden in de maatschappij.

Bijstandsbond en Moving Arts Project (MAP)

De Vereniging Bijstandsbond behartigt de belangen van mensen met een uitkering en van werkenden met een minimaal inkomen. De Vereniging werkt samen met het Komitee Vrouwen en de Bijstand en de Werklozen Belangen Vereniging. Tevens werken zij samen met VHM advocaten en is in het kantoor van de Bijstandsbond het secretariaat gevestigd van de Nederlandse afdeling van het Europese netwerk 'Euro-marsen tegen bestaansonzekerheid, armoede en sociale uitsluiting'. Er zijn verschillende activiteiten, zoals een spreekuur, allerlei acties en deelname aan allerlei vormen van overleg. Meer informatie is te vinden op www.bijstandsbond.org.

De community arts projecten van MAP zijn er op gericht "te bewegen". Bewegen staat voor dynamiseren; bewogen/ geraakt worden, betrokkenheid voelen zowel lichamelijk als emotioneel en is volgens MAP essentieel in zowel (inter) menselijke als sociaal maatschappelijke processen. In onze visie is het participeren aan en deel uitmaken van kunstprojecten een mogelijkheid om, individueel of in samenwerking met anderen, uit te wisselen en vorm te geven aan wat leeft. Doel is groei en verandering mogelijk te maken door de kracht, kwetsbaarheid en inventiviteit van zowel het individu als het collectief in al zijn diversiteit te weerspiegelen en termen als normaal en anders ter discussie te stellen. In samenwerking met de deelnemers en waar nodig ondersteund door professionals, worden verschillende kunstdisciplines ingezet en wordt toegewerkt naar kleine en/of grotere openbare presentaties. MAP werkt interactief en interdisciplinair en heeft zich gespecialiseerd in 'mobiele' kunstprojecten waarmee ze naar de (doel)groep toe bewegen. MAP bestaat uit de kunstenaars Diane Elshout, Simon Rowe en Noud Verhave. Samen beslaan zij een breed spectrum aan disciplines waaronder dans, theater, muziek, beeldende kunst, fotografie, woordkunst. Zij ontwikkelden een unieke methodiek op basis van hun ervaring als kunstenaar, docent en coach. Meer informatie is te vinden in de bijlage en op www.movingartsproject.nl.

Bijstandsbond, MAP en armoede

Zowel de Bijstandsbond als MAP zetten zich op geheel eigen wijze in voor de participatie van specifieke, vaak kwetsbare, groepen in de maatschappij. De Bijstandsbond behartigt de belangen van zijn doelgroep en het verbonden netwerk. Zij heeft een schat aan kennis en ervaring mbt het onderwerp en was als partner actief betrokken bij het bemannen van de Picknick tafel, het aandragen van discussie onderwerpen en de leden gingen de dialoog aan met geïnteresseerden en passanten. Ook waren zij betrokken bij het geven van advies aan mensen met specifieke vragen mbt uitkering, aanvullende ondersteuning, rechtshulp en verwijzing naar instanties voor specifieke hulp. De kunstenaars van MAP zien kunst als doel en middel om mensen ongeacht culturele, sociale en politieke achtergrond, deel te laten nemen aan het maatschappelijke leven: kunst en cultuur beleven of maken geeft zelfrespect, zelfkennis, mogelijkheden om te groeien, aansluiting bij anderen en de maatschappij. Zij hebben hun kunstzinnige, didactische en coachingsvaardigheden en de door hen ontwikkelde methodiek gedurende het traject ingezet.

Beide organisaties zien dat het thema armoede beladen is en gepaard gaat met vooroordelen, schaamtegevoel, sociale isolatie, eenzaamheid etc. Desalniettemin is het een concreet en actueel thema in onze samenleving. Het treft meer mensen dan de algemene opinie doet vermoeden en is van grote invloed op de ontwikkeling en bloei van het individu en de gemeenschap waar hij/zij deel van uit maakt. Bovenal is armoede veelvormig. Het was voor het team dan ook van belang om niet stigmatiserend te werken en de vele vormen van armoede ruimte te bieden in de activiteiten en de benadering van het onderwerp.

Het concept van de MPT

Het concept van de De Mobiele PicknickTafel verbindt op een vernieuwende, laagdrempelige en prikkelende manier theater, kunst, politiek, belangenbehartiging en charitas op met elkaar ten behoeve van de dialoog rondom het thema armoede in de breedste zin van het woord gericht op de bewoners en gebruikers van Stadsdeel Centrum Amsterdam. Naast materiële wordt aandacht besteed aan immateriële vormen van armoede, waaronder geestelijke of politieke armoede. Hiermee wordt in dit project kunst onlosmakelijk verbonden met sociale betrokkenheid, belangenbehartiging en de politiek-maatschappelijke werkelijkheid onder het motto: "Schuif aan en laat uw stem horen".

Het concept bestond uit de volgende hoofdlijnen en uitgangspunten:

- Door middel van kunst en cultuur het thema armoede onder de aandacht brengen van een breed publiek. Derhalve is de MPT gekozen voor een project dat plaatsvindt op staat in directe interactie met de bewoners/gebruikers van de stad en laagdrempelig; open voor allen ongeacht culturele, sociale, politieke achtergrond. De verbindende factor is samen eten. Eten is in de aanleiding tot eerlijk menselijk contact en open dialoog en een ingang tot verhalen, creatie en ideeën. Om de tafel open te houden voor iedereen wordt het eten gratis aangeboden..
- Niet bekend bij algemeen publiek dat 15 tot 20 % van de Amsterdamse bevolking onder of rond de armoedegrens leeft. Aan de informatie en beeldvorming hierover heeft de MPT bijgedragen door de veelvormigheid van armoede bespreekbaar te maken. Gekozen werd per keer werken vanuit een centraal thema en onze activiteiten en vragen hiermee te verbinden. Uitnodigen van gastsprekers, deskundigen, geven van informatie en waar mogelijk hulp. Ook van binnen de doelgroep; Peer to Peer de mogelijkheid om delen van kennis en vaardigheden met eigen en breder publiek. Het MPT-Team initieert, ondersteunt en begeleidt.
- Talent stimuleren, individuele trajecten aanbieden aan getalenteerden in binnentraject met meer gerichte aandacht en begeleiden (naar eindspektakel). Van keuken tot tafel mogelijkheden bieden om eigen initiatief te ontwikkelen en te ondersteunen. Mensen verleiden hun ideeën ter plekke kunnen omzetten in poëzie, teksten, schilderijen e.a.. Op de tafels zijn materialen aanwezig. MPT crew prikkelt en begeleidt het kunstzinnig vertalen van ideeën, ervaringen en beelden in relatie tot het thema armoede.
- Samenwerking met (straat)artiesten en kunstenaars om een bijzondere sfeer/activiteiten te creëren, die prikkelt, verleidt en mensen de ruimte geeft om aan tafel te blijven "hangen" en inspiratie biedt voor eigen creativiteit..
- Regelmaat en over langere periode aanbieden van de activiteiten. Is essentieel om contact op en vertrouwen uit te bouwen, verdieping mogelijk te maken en creatieve ontwikkeling te stimuleren.
- Gedachten over en beleving van het thema en de doelgroep openbaar maken. Presenteren van project en deelnemers aan gemeenschap en mogelijkheid van deelnemers zich (kunstzinnig) te presenteren aan gemeenschap. Toewerken naar een eindpresentatie. Kunst bestaat bij de uitwisseling van energie tussen de maker en zijn publiek. Het is hier dat de waarde zichtbaar/tastbaar wordt voor maker en toeschouwer.

Onderwerpen die werden behandeld werden:

Armoede en de rol van de overheid (tijdens de officiële opening met Wethouder Codrington en haar ambtenaar Imamkhan); Schatgravers op het Waterlooplein; Tegelijsheden; Oplossingen en Advieses rondom het thema armoede; Plek van de Daklozen in Amsterdam; Het sociale panopticum in relatie met de uitkeringsgerechtigden en de rol van de overheid hierbij; Waar wilt u van bevrijdt worden?; Dans u vrij; Eten van tulpenbollen en verwijzing/informatie over de 1e financiële crisis met het ineensstorten van de belegging op tulpen; Dialoog over het thema Hooggevoeligheid olv Roelie Dijkstra; Persoonlijke verhalen (vastleggen van levensverhalen dmv poëzie, schilderen e.a.); Dialoog over geloof, samenleving en leven zonder huis; Mediatraining aan de medewerkers van de Bijstandsbond; Situatie van homo- en transsexuelen in het algemeen en in Litouwen in het bijzonder; Situatie van mensen uit de nieuwe Europese lidstaten; Wat doe je als dakloze als het slecht weer is; Share your pancake, share your story.

Projectbeschrijving

Wat

De MPT is een community arts project dat tot stand is gekomen door de nauwe samenwerking van de Bijstandsbond en MAP. In oktober tot december 2008 is een pilot gestart. In deze periode is met het netwerk van de Bijstandsbond kennis gemaakt, vond een oriëntatie op het onderwerp plaats, bezochten wij bijeenkomsten, conferenties e.a. en is contact gezocht met verschillende organisaties die zich bezig houden met de doelgroep. Daarbij de vraag om zich op een manier die passend was bij de betreffende organisatie te verbinden met het project. Zo vonden wij partners in o.a. Rutger Koopmans (Armoede Monitor) het Wereldhuis/Straatpastoraat, ARA, de MUG.

Wanneer

In maart 2009 is gestart met het eigenlijke project. Het team van MPT zocht naar een zuinige en pakkende vorm van transport. Wij vonden dit in een Spijkstaal uit 1966 die tot op dat moment dienst deed als groetekar in Nieuw-Beijerland. Na verbouwing, samen met een aantal vrijwilligers van de Bijstandsbond, gingen wij op 4 april 2009 voor het eerst de straat op. Het officiële begin van het project was op 7 april op het Waterlooplein. De wethouder en tevens belangrijkste financiële ondersteuner van dit traject, mevrouw Codrington, was, samen met een aantal van haar ambtenaren, en o.a. Piet van der Lende (voorzitter Bijstandsbond), een aantal medewerkers van de Bijstandsbond en A. Tallal (voorzitter van de ARA) aanwezig.

Waar

Het project vond voornamelijk plaats op de pleinen van Amsterdam en dan met name de Nieuwmarkt. Het is een drukbezocht plein dicht bij het Centraal Station, de Wallen, het Leger des Heils, stichting de Regenboog, de HVO, P&G en wordt gebruikt door zowel Amsterdammers die wonen in de buurt, bezoekers van de markt, passanten, touristen en mensen aan de rand van de maatschappij. Daarnaast heeft het team voor de dinsdag, naast de Nieuwmarkt ook voor andere locaties gekozen om zo gericht verschillende doelgroepen te kunnen bezoeken of op te zoeken. Zo schoven wij aan bij of werkten wij samen met Nedpho GO! en het Dijktheater, Wereldhuis en Kerkeluis, dans/theatergroep Kudde.info, Timmermans biologische tulpen en Quality Bulbs (eetbare tulpen op bevrijdingsdag), het Bevrijdingsfestival, het Daklozenfestival, verschillende HVO's, Solidariteits Festival. De MPT 2009 in het Stadsdeel Centrum was een aanzet met als inzet de dialoog over het thema armoede in andere stads- en landsdelen voort te zetten en mensen te betrekken in trajecten. Dit heeft geresulteerd in een samenwerking met het o.a. DWI, stadsdeel Oud-Zuid, Solidariteitsfestival.

Participeren

Wat de bezoeker aantroef was een openbare picknick tafel waar iedereen aan kon schuiven, waar gezelligheid heerste, mensen voor een praatje konden komen, muziek was. Een prikkelende sfeer ook die mensen nieuwsgierig maakt door de dingen die er gebeuren; artiesten traden op, schilderijen werden gemaakt en tegels beschreven, debatten vonden plaats, informatie werd verstrekt en voorbijgangers of gasten werden met een microfoon geïnterviewd. Daklozen deelden de tafel met buurtbewoners en passanten,

spraken met elkaar en wisselden uit. Pannekoeken, thee en smoothies waren gratis, al werd van de deelnemers een actieve deelnemer verwacht. Passief consumeren was niet de inzet. Bezoekers werden gevraagd om tips, verhalen, persoonlijke gebeurtenissen te delen met het team en de aanwezigen. Pas dan volgde de beloning. In veel gevallen moest de pannenkoek zelf gebakken worden of was er een pannenkoeken flipwedstrijd. De winnaar moest op zoek naar een partner waar de pannenkoek mee gedeeld werd.

Aansluiten

Om contact met de mensen te krijgen en het onderwerp vanuit een onverwachte hoek te benaderen, ontwikkelden wij interactieve spelletjes. Het spreekt vanzelf dat het team nauw luisterde naar de verschillende deelnemers en afhankelijk van hun mogelijkheden en behoeften reageerden. Het kon zomaar zijn dat iemand, zonder ook maar iets te hoeven zeggen, een aantal pannenkoeken at en weer vertrok. Anderen kwamen wekelijks terug en groeiden uit tot "vaste crew". In ons project werd aanspraak gemaakt op hun creativiteit en was in de keuken en aan tafel de ruimte, vaak in schrille tegenstelling tot hun dagelijkse werkelijkheid, je eigen keuzes te maken, ongewaardeerde en/of ongeziene kwaliteiten te ontplooiën en te delen met een groter publiek.

Naast de activiteiten op straat werd er een website bijgehouden waar de foto's en verhalen van deelnemers te zien en te lezen zijn. De website werd actief bezocht door deelnemers en geïnteresseerden. Op de website is een uitgebreid verslag te vinden van onze activiteiten en de (bijdrage van) verschillende deelnemers aan het project. www.mobielepicknicktafel.nl

Teruggeven en Afsluiten

Vanaf het begin was duidelijk dat er een groot eindspektakel zou komen. Een openbare presentatie van de verschillende artiesten/deelnemers die wij tijdens onze routes hadden ontmoet en professionele kunstenaars. Het team van MAP heeft zich ingezet om individuele en groepsacts te ontwikkelen in een beschermde omgeving, los van de comotie van de straat (zie werkwijze). Samen met de kunstenaars van MAP zijn persoonlijke thema's uitgewerkt tot acts die werden gepresenteerd en was er een openbare tentoonstelling met veiling van de kunstwerken en beschreven tegels. Op de Bühne stonden the Laying Down Comedian, Mea/Medea, de Staatklinkers als ook krakerscollectief-dansgroep 'Onder de brug', Lizz the Living Jukebox, een Roemeense muziekgroep en spontane acts van passanten/touristen. Verder werd met een groep vrijwilligers de (vooraf ingestudeerde) rock 'n roll dans 'Money can't buy me love' ten tonele gebracht als statement tegen de armoede. Het geheel werd gehost door Simon Rowe. De keuken werd op eigen initiatief gerund en het menu samengesteld door daklozen die wij hadden ontmoet tijdens het traject. Van 's middags 14.00 uur tot 21.00 uur was er feest. Tijdens deze dag was er een publiek van buurtbewoners, markgangers, toevallige passanten, genodigden, touristen, junks, bijstandsgerechtigden, invaliden etc. etc. Een wonderlijke mix die, zelfs in de multiculturele samenleving van Amsterdam, zich zelden verenigt. In totaal hebben circa 300 bezoekers de dag (geheel of gedeeltelijk) bijgewoond. Het was een geslaagde openbare viering waarbij aandacht werd gevraagd voor en aandacht werd gevestigd op het thema armoede in de breedste zin van het woord.

Binnentraject

Gepland was dat er tijdens het project ook een binnentraject (onder de naam Food 'n Soul Kitchen/ I have a dream) zou worden georganiseerd voor een groep geïnteresseerden waarmee MAP, in de bescherming van een binnenruimte meer de diepte in zou gaan mbt de persoonlijke dromen en behoeften d.m.v. activiteiten uit diverse disciplines. Het is een intensief programma wat van zowel de deelnemers als de begeleiding (voorbereidings)tijd en energie vergt. Als gevolg van uitgebleven subsidie hebben wij het binnentraject geconcentreerd rondom de artiesten die zich hebben gepresenteerd tijdens de Grand Pick-Nick'' waarbij wij gebruikt hebben gemaakt van onze studio/atelier van de Tugelaweg en in de Crea-studio gerepeteerd voor de Grand PicNic op 21 juni.

Regelmatig werd een nieuwsbrief uitgestuurd naar het netwerk van de MPT, en op de websites gezet. Hier een voorbeeld.

N i e u w s b r i e f

Mobiele Picknicktafel

Nummer 2 - 13 april 2009

www.mobielepicknicktafel.nl

Contact: 020-6209-240 of 0620-438-929
Email: info@elshoutenverhave.nl

KUNST, CRISIS, ARMOEDE & DIALOOG
ART, CRISIS, POVERTY & DIALOGUE

De Mobiele Picknick Tafel (MPT) is een kunstproject met een unieke mix van kunst, theater, politiek en belangenbehartiging. De MPT wil de beeldvorming rond om armoede en verarming, in de breedste zin van het woord, op een positieve manier beïnvloeden. De MPT gebruikt de crisis als vliegwiel voor debat en dialoog.

Zaterdag 11 april was de Mobiele PicknickTafel weer op de Nieuwmarkt. Het publiek reageerde op de vraag om oplossingen en adviezen met betrekking tot armoede en crisis, maakte hiervan tegelwjsheden en kreeg heerlijke pannenkoeken en smoothies. Een **verslag** is te vinden op de website.

UITNODIGING CONCERT NedPhoGO! op 18 april
Op zaterdag 18 april 2009 ben je van harte uitgenodigd voor een concert van **NedPhoGO!**, met musici van het Nederlands Philharmonisch Orkest.

Waar..... Dijktheater op de Da Costakade 160 Toegang GRATIS
Hoe laat..... Concert begint om 15.00 uur; zaal open om 14.30 uur
Wie..... Armand De Beauregard en Naomi Peters (viool), Frederik Boits (altviool) en Nitzan Laster (cello) spelen een prachtig klassiek programma met strijkkwartetten van Mozart en Schubert.

En de MPT..... De MPT zal hapjes, drankjes en gespreksvoer serveren tijdens de pauze en na afloop van het concert.

De MPT strijkt in de maanden april, mei en juni neer op de Nieuwmarkt (zaterdag 25 april en vanaf 3 mei elke zondagmiddag) en op onverwachte plekken in de binnenstad van Amsterdam. Voor meer informatie en de details over het dienstrooster kun je surfen naar www.mobielepicknicktafel.nl.

Pannenkoeken flippen en tegelwjsheid van Emiel op 11 april op de Nieuwmarkt

De MPT is een initiatief van Moving Arts Project (Diane Elshout, Simon Rowe en Noud Verhave) in samenwerking met de Bijstandsbond (www.bijstandsbond.org).

Werkmethode van de MPT

MAP en de Bijstandsbond geloven in de kracht van de kunsten als spiegel voor culturele, politieke en sociale ontwikkelingen om onconventionele vragen te stellen en daarop verstorende en/of verhelderende antwoorden te formuleren door middel van directe interactie met bewoners en gebruikers van de stad. MAP nestelt zich in het netwerk van de doelgroep, ontmoet de deelnemers in hun eigen territorium, bouwt een hechte (vertrouwens)band op en gaat samen met de deelnemers op zoek naar persoonlijke en groepsdilemma's. MAP en de Bijstandsbond maakten deze dilemma's bespreekbaar en gaven ze uiteindelijk een artistieke vorm, het moment waarop de deelnemers hun "kunsten" laten zien aan de gemeenschap. Zelfactualisatie, bewustwording en dynamiseren zijn hierbij belangrijke thema's. De basis van de werkmethode ligt in het simpele uitgangspunt van de eerlijke interesse in iedere mens die zijn of haar verhaal bij de MPT aan tafel met ons deelt.

In haar werk volgde de MPT de volgende stappen:

Oriënteren: In het begin van het traject is contact opgenomen met een breed spectrum aan organisaties en individuen die zich bezig houden met het onderwerp. Daarnaast hebben wij, gebruik makend van de kennis en vaardigheden van de Bijstandsbond, over het onderwerp ons verdiept in de verschillende sociale culturele en maatschappelijke aspecten van 'armoede in de Nederlandse samenleving'. De MPT is de straat opgegaan en het gesprek aangegaan met een groot aantal mensen. Vragen als 'Wat denkt u van armoede in Nederland', 'Wat is de oorzaak', 'Wat zijn mogelijke oplossingen' hebben ons een idee gegeven van wat er leeft onder de bevolking. Daarnaast zijn wij gericht contact gaan zoeken met de armen van de stad via verschillende netwerken en op straat. Daarbij waren onze standplaatsen op de Nieuwmarkt, het Waterloplein, de HVO's, de Bijstandsbond en het DWI belangrijke bronnen.

Inventariseren: Naar aanleiding van de eerste gesprekken hebben wij verschillende thema's geformuleerd die wij aan tafel wilden bespreken, waaronder de toegenomen regelgeving, reïntegratietrajecten, Europese regelgeving mbt migratie, de plek van daklozen in het huidige stedenbeleid, werk tegenover zingeving. Daarnaast zijn wij op de verschillende locaties waar wij met regelmaat terugkeerden, intensievere relaties aangegaan met verschillende bezoekers/bewoners.

Initiëren: Op basis van de gesprekken die wij voerden, destilleerden wij onderwerpen die de deelnemers als probleem/dilemma ervoeren. In samenwerking zijn wij gaan zoeken naar een kunstzinnige vertaling van hun (verloren) dromen en terugkerende dilemma's. Daarnaast hebben wij de mogelijkheid geboden om actief deel te nemen aan de activiteiten van de MPT, het opbouwen, inkopen doen, menu samenstellen, onderwerp keuze, aangeboden activiteiten en mogelijke acts.

Faciliteren: Besproken thema's werden per ontmoeting verder uitgewerkt en moeilijke uitingsvormen besproken. Wat wil je en hoe kunnen wij dit verwezenlijken. De crew van MAP faciliteert de aangedragen initiatieven en gebruikt de aanwezige kennis en ervaring op het gebied van de kunsten, didactiek en coaching om de deelnemers te stimuleren in hun (kunstzinnige) uitingen. Om de samenwerking en uitwerking van de ideeën en initiatieven die er zijn, werkt het MAP Team intensief samen met de deelnemers, soms gekoppeld aan het 'binnentraject'. (zie noot). Daarnaast worden activiteiten aangeboden en workshops georganiseerd die aansluiten bij de behoeften van de deelnemers. Dit resulteerde tijdens de MPT o.a. in workshops hooggevoeligheid en mediatraining (zie voetnoot), een voorlichting over rechtsbijstand en formulieren invullen als ook een klassiek concert i.s.m. het NedPho GO!

Terugtrekken: Als de onderwerpen eenmaal duidelijk waren, stimuleerden wij de verdere uitwerking hiervan maar traden tegelijkertijd langzaam terug. Hierdoor nemen de deelnemers het heft in handen, een vorm van zelforganisatie: het project wordt van de deelnemers omdat ze zich persoonlijk verbinden met de ideeën van het project. Het project geeft ruimte aan hen kwaliteiten, mogelijkheden, capaciteiten.

Bundelen: De verschillende initiatieven en ideeën krijgen vorm in de eindpresentatie. De verschillende individuen krijgen en nemen de rol die bij hun behoeften en dromen past, ondersteund en begeleid door de leden van de MPT. Hierbij ligt het accent op de creatieve ruimte die ingenomen kan worden. Het geheel is gericht op mogelijkheden, plezier, kracht vinden in eigen kunnen, het actualiseren van behoeften en dromen op een speelse en positieve manier.

Voetnoot

MAP heeft een mediatraining gegeven aan de Bijstandsbonds ter ondersteuning van de communicatieve vaardigheden en het zelfvertrouwen. De gemiddelde Bijstandsbond vrijwilliger kan zich de reguliere media-trainingen niet veroorloven. De leden van de Bijstandsbond zagen de positieve effecten in hun contact met het DWI en andere instanties waar zij zich geconfronteerd zien met medewerkers en managers die deze mediatrainingen wel krijgen. De training kan bijdragen aan hun communicatieve vaardigheden waardoor zij een betere gesprekspartner zijn voor de mensen aan wie zij hulp bieden bijvoorbeeld in contact met verschillende maatschappelijke instanties waar zij zich presenteren als begeleider of als spreekbuis van hun achterban. Er was grote behoefte aan een continuering van deze activiteit in de toekomst. Naast media trainingen kwam de suggestie om het te combineren met lichaamswerk.

Thema's en observaties tijdens het project de MPT

Uit onze gesprekken kwam een aantal thema's voordurend terug. Hieronder bespreken we de belangrijkste thema's.

De crisis heeft het idee over armoede actueel gemaakt. Daarbij zijn wij meerdere gedachtesporen tegengekomen, waarvan wij hier een aantal weergeven. Was de tendens voorheen dat armoede hoofdzakelijk je eigen schuld is (lui, drugs, alcohol), nu is het toegevoegde beeld dat het ons allemaal kan overkomen als gevolg van de crisis. Wel merkten we dat de houding naar hen die "kunnen werken" is veranderd en dat er sociaal maatschappelijk minder tolerantie bestaat naar uitzonderingen, mensen die buiten het systeem vallen omdat zij niet of onvoldoende over de sociale, geestelijke of fysieke capaciteiten beschikken. De druk op deze mensen is vanuit verschillende instanties toegenomen. Dit sluit aan bij onderzoeksconclusies (zie kader) die naar de verharding van de sociale zekerheid verwijzen.

Wij zagen en hoorden een discrepantie tussen de politieke belofte van werk in de weg uit de armoede. Ondanks de stimuleringsmaatregelen van de overheid en de belofte van werk voor iedereen is er een grote groep werkwillenden, die keer op keer solliciteren maar aan de kant blijft staan als gevolg van o.a. een structureel veranderde arbeidsmarkt. Zij komen terecht bij het DWI. Het recht op sociale bijstand voelt voor velen als een privilege dat kan worden gekort of afgenomen wat leidt tot een groeiende angst. Dit als gevolg van de toegenomen regelgeving en de veranderde regels met betrekking tot de privacy en gedwongen reïntegratie- en WorkFirst trajecten (vaak al meerdere keren doorlopen) zonder uitzicht op doorstroming naar de arbeidsmarkt. Uit de verhalen die naar voren kwamen, hoorden we dat vrijwilligerswerk eerder als een aanzet tot werk wordt gezien dan een de maatschappelijke bijdrage of mogelijke vervulling van het leven bij sociaal/maatschappelijk zwakkeren en/of gebrek aan uitzicht op een betaalde functie (vanwege leeftijd, classificatie of overschot).

Aan tafel verschenen ook representanten van deze grote groep werkende armen (zie kader) – dat geldt voor mensen met geen of weinig (vervolg)opleiding, maar o.a. ook flexwerkers, illegalen, ZZPers, alleenstaande ouders en kunstenaars – die ondanks lange uren niet (meer) in staat zijn zichzelf en/of hun gezin te onderhouden.

Werkende armen

De armoede onder werkenden loopt de laatste jaren ook verder op: van 97 naar 182 duizend in de periode van 1990 tot 2005. Bijna een verdubbeling dus. Het aantal 'arme' zelfstandigen stijgt zelfs met een factor 2,5: van 50 tot 128 duizend. Over het algemeen wordt aangenomen dat de oorzaak van deze vormen van armoede vooral is toe te schrijven aan de herziening van het stelsel van sociale zekerheid. Bovendien blijkt de stijging van het minimumloon sterk achtergebleven. (Tinnemans, Will: 'Onzeker bestaan. Leven aan de rafelrand van de arbeidsmarkt' Nieuw Amsterdam 2009.)

De armoede onder werkenden loopt de laatste jaren ook verder op: van 97 naar 182 duizend in de periode van 1990 tot 2005. Bijna een verdubbeling dus. Het aantal 'arme' zelfstandigen stijgt zelfs met een factor 2,5: van 50 tot 128 duizend. Over het algemeen wordt aangenomen dat de oorzaak van deze vormen van armoede vooral is toe te schrijven aan de herziening van het stelsel van sociale zekerheid. Bovendien blijkt de stijging van het minimumloon sterk achtergebleven. (Tinnemans, Will: 'Onzeker bestaan. Leven aan de rafelrand van de arbeidsmarkt' Nieuw Amsterdam 2009.)

We hoorden een toenemende weerstand tegen het neo-liberalisme of zoals het aan tafel vaker werd omschreven als 'ongebreideld kapitalisme' dat voor een groot deel verantwoordelijk werd gehouden voor de crisis en de armoede waarin velen verkeren. Een groot aantal mensen die langskwamen, voelden machteloosheid ten aanzien van hun situatie en voelden zich door de "overheid" in de steek gelaten

met als voorbeelden het afkalven en/of verschraving van arbeidsomstandigheden op het gebied van ontslagrecht, werkdruk/duur, hoogte salaris. Wij signaleerden dat men de privatisering van voormalige overheidsdiensten, met name de gezondheidszorg (stijgende premiekosten) als kwalijk ervaart en bijdragen aan de stijging van de maandelijkse lasten.

De cirkel van structurele armoede is iets dat moeilijk doorbroken kan worden, eerder van generatie op generatie wordt doorgegeven, onder zowel autochtone als allochtone Nederlanders. Naast tolerantie en solidariteit, observeerden wij dat burgers andere burgers aanwijzen als de (enige) oorzaak of schuldige van vele sociale misstanden. Bij doorvragen kwam bij deze individuen vaak naar voren dat er weinig kennis over de complexiteit van sociale problemen was en deelaspecten werden uitvergroet.

De dak- en thuislozen zeggen geconfronteerd te worden met strengere regels in de openbare orde. Er is een groot gebrek aan coördinatie tussen de verschillende instanties die zich voor deze doelgroep inzet. Als gevolg hiervan wordt de dak- en thuisloze geconfronteerd met zeer uiteenlopende openings- en sluitings-tijden, aanmeldingscriteria, slaappgarantie etc.

Onder de daklozen zijn relatief veel Oost Europeanen. Zij kunnen zich, als gevolg van de open grenzen, vrij vestigen in Nederland. Deze mensen vallen hier in Nederland tussen het wal en het schip en vinden geen bescherming tegen de overtreding van de Rechten van de Mens van hun eigen regering. Dit zien wij als een zorgelijke ontwikkeling. Wij kwamen een aantal gevallen tegen van mensen die, als gevolg van het politieke en sociale klimaat in hun land, moesten vluchten voor hun leven, waaronder Mea, een Litouwse transexueel, die is gevlucht nadat de regering een wet heeft aangenomen waarbij kinderen beschermd worden tegen homosexualiteit.

Wet in Litouwen

“Deze maand nam het parlement in EU-lidstaat Litouwen een wet aan die de jeugd moet beschermen tegen slechte taal, slecht eten en homoseksuelen. Deze ‘Wet ter bescherming van minderjarigen tegen de schadelijke invloed van openbare informatie’ beoogt de jongeren te beschermen tegen informatie die ze verkeerde dingen kan bijbrengen. Wat de wet echter bereikt, is dat de Litouwse overheid de vrijheid van meningsuiting beperkt en aanzet tot discriminatie. Deze Litouwse wet, die volgend jaar van kracht wordt, is verachtelijk en een Europese democratie onwaardig.” (Trouw 2009) “Volgens mensenrechtenorganisaties is de wet een uitnodiging voor geweld tegen homoseksuelen”. (Stéphane Alonso, NRC Handelsblad, 2009)

Mea's Travel

Mea's leven stond op het spel. Als gevolg van het Europese lidmaatschap van Mea, kan zij hier geen politiek asiel aanvragen, maar terug naar haar land kan ze ook niet. Zij heeft haar hoop gevestigd op het tolerante klimaat van de Nederlandse samenleving tegenover andersdenkenden. Samen met Mea en Andras (een Hongaarse ‘heilzoeker’) hebben we een klein zijproject ontwikkeld met als titel ‘Medea's Travel, the true story of Mea and Andras in Amsterdam’, bedoeld om de verhalen van beide op te schrijven en om door hun ogen en vanuit hun positie naar Amsterdam te kijken. Zie verslag hiervan op de website www.mobielepicknicktafel.nl.

Tot slot hebben we gemerkt dat zich op het Nederlandse hulp-landschap vreemde partijen aanbieden die gebruik maken van de kwetsbare positie van deze mensen. Stichting de Rots willen wij graag onder uw aandacht brengen. Dit is een religieuze secte (afkomstig uit de Oekraïne en Nigeria) en is gezeteld aan de Montelbaanstraat en heeft de dekman-tel van een hulporganisatie, die hier regulier kan opereren en op de lijst staat bij verschillende organisatie die dak- en thuislozen verwijzen naar slaappleatsen en opvanghuizen.

Wat heeft de MPT bij gedragen?

Je kunt je afvragen, wat de mobiele picknicktafel nu heeft bijgedragen aan de bestrijding van verarming in de binnenstad van Amsterdam en hoe groot het effect is. We willen proberen dat in dit verslag zo concreet mogelijk te maken.

Je zou kunnen zeggen dat de binnenstad van Amsterdam een wel zeer breed scala aan verschillende groepen kent. Toeristen (uit Nederland dagjestoeristen, uit het buitenland mensen die wat langer blijven), studenten, daklozen, bijstandsgerechtigden, kunstenaars, miljonairs, bankemployees, pooiers, hoeren, junks, straatmuzikanten uit allerlei landen, illegale werkers, gepensioneerden, buurtbewoners, huisvrouwen, etc. etc.) Al deze verschillende sociale groepen hebben hun eigen organisaties, informele netwerken kortom ze hebben hun eigen 'spaces' of ruimten (niet alleen fysiek opvatten) en zijn verbonden met allerlei officiële instanties of bedrijven, zoals universiteiten, banken, advocatenkantoren, overheidsinstellingen. En zij hebben in de stad hun eigen plaatsen van samenkomst, café's, galleries, markten en winkels.

Aan de ene kant lijkt de binnenstad een mengelmoes van activiteiten waarbij alles zich mengt. Maar is dat wel zo? De kunstenaars, studenten, toeristen hebben ieder hun eigen routes in de stad, hun plaatsen van samenkomst en hun activiteiten in de eigen groep. Al deze mensen maken gebruik van de openbare ruimte. De straat wordt gebruikt voor een tocht van het ene punt naar het andere. Maar vooral in de binnenstad is een groot deel van de openbare ruimte een ruimte waar mensen elkaar anoniem passeren, zonder communicatie, zonder ogenblikken van rust. Het Centraal Station spuwt iedere morgen duizenden forenzen, scholieren, studenten en dagjesmensen uit, die langs elkaar heen lopen zonder elkaar te groeten en allemaal op weg naar hun eigen, door anderen niet gekend doel. De mensen leven in de openbare ruimte vaak gescheiden van elkaar, ieder op weg naar zijn of haar eigen ruimte.

En dan is er de Mobiele PicknickTafel!. Een in de openbare ruimte verschijnend, van die anonieme voorbijgangers de aandacht trekkende omgebouwde groentekar. En verschilt de huidige functie van de Mobiele PicknickTafel zoveel van die van de oude groentekar? Eens ging een groenteboer met deze kar langs de deuren om groente te verkopen, de klanten kwamen aan zijn kar en terwijl ze op hun beurt wachtten wisselenden de buurtbewoners de laatste roddels uit, of hoorden de groenteboer uit over de nieuwste ontwikkelingen in de buurt. Het project van de Mobiele PicknickTafel is ook een straatproject waarbij mensen uit verschillende netwerken en groepen met elkaar in contact komen en met elkaar communiceren. En leren, van elkaars netwerken gebruik te maken om elkaars organisatie en activiteiten te versterken. Wij denken dat de mobiele picknicktafel er zeker toe heeft bijgedragen dat mensen uit verschillende sociale netwerken en groepen, die overigens vaak weinig contact over en weer hebben, met elkaar in contact zijn gekomen. Dit is heel belangrijk.

In zijn algemeenheid geldt voor een levende stad met sociale samenhang, dat er enerzijds afzonderlijke organisaties, families, vriendengroepen, studentendisputen, kerkgenootschappen, etc. zijn met intern wat de relaties betreft sterke onderlinge banden, maar dat anderzijds de leden van die verschillende groepen zelf en via vertegenwoordigers, 'sociale makelaars', meer losse banden onderhouden met andere groepen. Deze tweede functie is minstens even belangrijk als de eerste. Wanneer aan deze laatste voorwaarde niet is voldaan leven de mensen langs elkaar heen, niet alleen in de openbare ruimte, maar ook min of meer opgesloten in de eigen groep. Waarbij in het kader van de gemeenschap als geheel geen activiteiten worden ontplooid.

Wanneer wel aan deze voorwaarde is voldaan versterken de groepen elkaar bij de opzet van activiteiten, bij het aanboren van bronnen op het gebied van deskundigheid en creativiteit die de eigen groep niet bezit en kunnen groepen mensen in een achtergestelde positie zo van de bronnen van andere groepen gebruik maken om activiteiten te ontplooiën en hun eigen positie in de maatschappij versterken.

De MPT in het nieuws

De MPT is regelmatig in het nieuws verschenen. Hieronder de lijst van verwijzingen naar media.

- NAP magazine (<http://www.napmagazine.nl/?p=993>)
- FNVlokaal (<http://fnvlokaalamsterdam.blogspot.com/2009/05/armoede-niet-bestrijden-met-controle.html>)
- Parool (<http://www.parool.nl/parool/nl/4/AMSTERDAM/photoalbum/detail/16017/137020/14/index.dhtml>)
- Echo (<http://www.echo.nl/ec-wp/uitgaan/lees/858899/mobiele.picknick.tafel/>)
- Gemeente.nu (<http://www.gemeente.nu/web/Beleidsterreinen/Sociale-Zaken/Armoedebeleid/Armoede-beleid-Artikel/Gemeente-moet-armoedebestrijding-creatiever-aanpakken.htm>)
- Nieuws Uit Amsterdam (<http://www.nieuwsuitamsterdam.nl/nl/category/themas/sociaal-economisch/sociaal-economisch/werk/bijstand/work-first>)
- Stadsdeel Amsterdam Centrum (<http://www.centrum.amsterdam.nl/smartsite.dws?id=27505>)
- Metro

Financiële verantwoording

Oorspronkelijk hadden wij een begroting gemaakt van circa 50.000 euro om vorm en inhoud te geven aan het project de Mobiele PicknickTafel in Amsterdam Centrum. Op basis van de subsidie van het stadseel en nog een kleine aanvullende subsidie moesten wij onze ambities realiseren. Het lukte niet om aanvullende subsidies te krijgen zodat wij niet al onze plannen konden uitvoeren.

Met een bedrag van uiteindelijk 20.000 euro van het Stadsdeel en 2.500 van het Fonds Niet voor Jezelf hebben we alles gedaan. Met dit kleine budget werd het hele buitentraject gedaan, alle materiaalkosten betaald, werd een website gemaakt en wekelijks bijgehouden en werd de eindpresentatie van 21 juni uitgevoerd. Zoals eerder gemeld heeft het binnentraject in een afgeslankte vorm doorgang gevonden en is op het honorarium van de kunstenaars van MAP beknipt. Tot slot is er veel video-materiaal en ander beeldmateriaal waar helaas nog niets mee gedaan is vanwege gebrek aan budget.

Conclusies

Het feit dat 15 tot 20% van de Amsterdamse bevolking rond of op de armoedegrens leven, is niet of nauwelijks bekend. Nog minder bekend zijn de complexe situaties die ten grondslag liggen aan deze situatie. Door ludieke acties en onconventionele aanpak, heeft de MPT hier aan een divers publiek aandacht aan gegeven. Door te kiezen voor een vaste standplaats hebben we over langere periode het vertrouwen kunnen winnen van een kern van mensen uit de doelgroep, waaronder kunstenaars, uitkeringsgerechtigden en dak- thuislozen die zich op een actieve manier in en rond de MPT hebben ingezet. Het werden, onder onze begeleiding, zelfsturende teams die verantwoordelijk waren voor de inkoop van de "catering", het voorbereiden, opbouwen van de MPT, bereiden en uitserveren van de thee, smoothies en pannenkoeken. Daarnaast, voor zover hun Nederlands of Engels of 'gebarentaal' het toestond, waren ze onderdeel van de informatievoorziening over het onderwerp.

Door onze aanpak hebben wij een zeer breed publiek bereikt, groepen mensen bij elkaar gebracht en laten uitwisselen die normaal weinig of geen contact hebben en bijgedragen aan de nuancering van het begrip armoede. Wij hebben intensief gesprekken gevoerd met individuen en representanten van verschillende groepen uit de samenleving als ook groepsgesprekken geïnitieerd. Armoede werd op zeer veel verschillende niveau's herkend. Natuurlijk financiële armoede met alle gevolgen op het lichamelijke en geestelijk welzijn van het individu en zijn omgeving, maar ook geestelijke armoede (waarbij verwezen werd naar zelfzucht, het gebrek aan solidariteit en contact in de toegenomen geïndividualiseerde samenleving). Tevens kwamen filosofische, politieke, creatieve armoede aan de orde. Al deze vormen refereren aan het feit dat armoede op welk vlak dan ook invloed heeft op de persoonlijke ontplooiing van en deelname aan het maatschappelijk leven van het individu.

Werken op straat heeft zijn voor- en nadelen. Het is moeilijk na te gaan wat de effecten van de MPT zijn op de mensen die bij ons aan tafel geweest zijn. Het zijn vluchtige contacten, op straat in het openbaar waar mensen thuis verslag van deden en de week daarop vrienden meenamen om de MPT te laten zien. Maar ook lange en intensieve contacten met passanten die met wildvreemde in dialoog gingen en daarna nog even bleven hangen voor een kopje thee en gezelligheid. Ook hebben mensen aangegeven dat dit soort plekken missen in de stad en een open discussie over dit onderwerp als een verrijking te ervaren. De warmte, de vriendelijkheid, de onverwachtheid, zowel van het thema, de gasten als de aanpak. De positieve energie van de MPT, gemengd met kritische en artistieke geluiden, heeft naar hun zeggen, geraakt en nieuwe ingangen gegeven om naar het onderwerp te kijken. Maar ook dat contact met verschillende mensen gebroederlijk aan tafel, die verhalen deelden en pannenkoeken ontvingen van een dakloze, die al jaren geen eigen beslissingen meer neemt over welke ingrediënten er in het eten gaan. En als, dan misschien voor zichzelf maar zeker niet voor anderen en al helemaal niet in het openbaar. Een bijzondere manier om iemand voor een periode een andere betekenis te geven in een sociaal samenzijn waar hij onder normale omstandigheden geen deel van uit kan maken.

De MPT was, door zijn open aanpak en kunstzinnige activiteiten een platform waar mensen konden ontladen, wat op zijn beurt weer nieuwe ruimte creëert om stappen te nemen en/of nieuwe mogelijkheden en ingangen te vinden bij zichzelf en in de (eigen) situatie. Maar ook deelnemers simpelweg blij maakt, door speelsheid dichterbij zichzelf in contact gebracht en een groepsgevoel creëert. Het waren de begrippen ruimte, tijd en aandacht die in de vorm van een picknicktafel neerstreken op de Nieuwmarkt en een eigen leven gingen leiden. Door de combinatie van eerlijke interesse in de mens en het aanbieden en faciliteren van creatieve uitingsvormen werd het mogelijk om mensen te binden en zich te laten openen.

De waarde van onze aanpak is door andere organisaties gedurende het traject herkend: het DWI heeft ons uitgenodigd om deel te nemen aan de Budgetmarkt in diverse stadsdelen. Het DWI ziet de meerwaarde van de creatieve en onconventionele benadering van de MPT als een waardevolle aanvulling op haar markten voor mensen rond en om de armoedegrens te informeren en ondersteunen. Tevens heeft het DWI interesse getoond in de "binnentrajecten" als mogelijke aanvulling op hun aanbod. Daarnaast is de MPT en haar team door het stadsdeel Oud Zuid, op initiatief van wijkcentrum Ceintuur, uitgenodigd om debatten te (bege)leiden met betrekking tot de herinrichting van het Hercules Zeger Plein.

Wij zijn in contact gekomen met diverse doelgroepen die zich in Amsterdam hebben gevestigd, uit alle windstreken en met even zoveel verschillende motivaties om in Amsterdam te zijn. Eén ding hadden ze gemeen. Ze zochten naar een prettig leven in Amsterdam en hadden een lange adem in het mogelijk behalen van hun doelen en dromen. Dit is een van de belangrijkste ingangen van de MPT: op zoek naar de dromen van mensen en hoe wij daar (als team) ruimte en mogelijkheden voor konden scheppen, gebruik makend van de kracht van de kunsten: het kunnen creëren en/of verwezenlijken van een nog niet bestaande 'fantastisch' werkelijkheid en daarmee het perspectief op je zelf, de eigen situatie en de relatie tot anderen tastbaar, zichtbaar, voelbaar en hoorbaar te maken. De MPT als platform voor een stem die niet vaak gehoord wordt.

De medewerkers van de Bijstandsbond en de kunstenaars van MAP zien de MPT als een constructief en productief instrument om maatschappelijke thema's, waaronder het thema armoede, in het openbaar onder de aandacht te brengen van de bewoners van de stad Amsterdam en hun ideeën en observaties een stem te geven. Dit kan bijdragen tot een beter begrip van de verschillende bevolkingsgroepen van de stad en de ontwikkeling van beleid. Onze positieve ervaringen zijn aanleiding om te zoeken naar partners om de pilot uit te bouwen naar een projectstatus. Op dit moment zijn wij in gesprek met verschillende stadsdelen waaronder Oud Zuid en Oost-Watergraafsmeer. Daarnaast willen we graag een continuering van de samenwerking met stadsdeel Amsterdam-centrum. Wij hopen op voldoende middelen om vervolg te verwezenlijken.

Wensen en ideeën voor een vervolg:

- Vervolgen van het project MPT in andere stadsdelen
- Organiseren van (een) binnentraject(en) en toewerken naar (theatrale) presentaties onder de titel 'I have a dream'
- Onderzoek doen in beeld en taal vanuit de OBA: dak- en thuislozen en illegalen gebruiken OBA als kantoor.
- Uitwerken van het vele interessante video-materiaal tot een documentaire over het MPT-project 2009
- Op basis van het verzamelde tekst- en beeldmateriaal voor de tegelwijsheden een kunstwerk maken voor de openbare ruimte (bijvoorbeeld een sculptuur op het Nieuwmarktplein)

Statistieken: Overzicht deelnemers, uren en bereikt publiek MPT

MPT Team

MAP	vaste bemanning	3	
Bijstandsbond	vaste bemanning	2	
	Af en toe	3	
Daklozen	Deel van het team	3	
	Af en toe	2	
Anders	vaste bemanning	1	
Totaal	vaste bemanning		9

Aantal Picknicks

Aantal Picknicks/acties MPT Team	25
Aantal uren 6X25	150

Bezoekers

Bezoekers aantal per sessie (x25)		
Aan tafel	20	
Geinformeerd/ kort gesprek	65	
Subtotaal		1955

Daklozenfestival		
Actief creatief	30	
Aan tafel en pannankoeke gegeten	200	
Totaal over de dag		200

Grand Pick Nick		
Aantal optredende artiesten	35	
Totaal aan tafel	100	
Bezoekers	350	
Totaal over de dag		485

Totaal aantal mensen bereikt via de MPT		2649
---	--	------

Bijlage I: Informatie en contactgegevens Moving Arts Project en Bijstandsbond

Vereniging de Bijstandsbond

t.a.v. Piet van der Lende
Da Costakade 162
1053 XD Amsterdam
020-689-8806 of 020-618-1815
www.bijstandsbond.org
info@bijstandsbond.org

Moving Arts Project

Diane Elshout elshout@stedge.nl 0620-438-929 www.elshoutenverhave.nl
Simon Rowe simrowe@gmail.com 0624-443-187 www.thedamcompany.com
Noud Verhave info@noudverhave.nl 0655-335-465 www.elshoutenverhave.nl

www.movingartsproject.nl info@movingartsproject.nl

Correspondentie MAP:
3e Wittenburgerdwarstraat 20
1018 KS Amsterdam

Bijlage 2. De pilot in 2008

In de periode oktober-december 2008 heeft de Mobiele PicknickTafel een pilot gedaan en schoof in deze periode aan bij o.a.:

De Armoede Conferentie

De MPT schoof aan bij de Armoedeconferentie, een initiatief van de ARA op 17 november 2008, verspreide informatie, nam deel aan debat en verzamelde de eerste tegelwijsheden over het thema armoede.

Millionairfair

De MPT schoof aan bij de Millionairfair in de vorm van een flashmob op zondag 14 december 2008. Met de ludieke en vreedzame actie "STILSTAAN bij het verschil: Arm/Rijk" vroegen zij aandacht voor de groeiende kloof tussen arm en rijk met teksten als: 'Wie is het kind van uw rekening?' 'Wat levert het U op?' 'Maakt geld gelukkig?' 'Wat heeft u gedaan om de crisis te voorkomen?' 'In welke crisis verkeert U?' en 'Was het een rijke dag vandaag?'.

In de ochtend werden tegels met deze vragen in onder andere de toiletten van de Miljonairfair opgehangen. Aan de flashmob in de middag deden circa 15 mensen mee. De bedoeling was 5 minuten stilstaan voor de ingang. Maar het stilstaan duurde niet lang. Om ons heen posteerden zich leden van een particuliere bewakingdienst met grommende en blaffende grote herdershonden. Een bloednerveuze agent die zichzelf nauwelijks in de hand had, in burger, stormde op ons af. Hij werd vergezeld door twee collega's. 'Wilt u zich hier onmiddellijk verwijderen, achter de hekken, anders arresteer ik u'. Overleg met hen was niet mogelijk. Met harde hand werden we verwijderd. Onze conclusie: stilstaan roept agressie op bij de verdedigers van de rijken.

Loesje

Op 13 december 2008 schuift de MPT schuift aan bij Loesje die haar 25ste verjaardag vierde: "Loesje drukt 400 posters uit de afgelopen 25 jaar op t-shirts en zal daarmee op 13 december een levende expositie vormen. Om 14u lopen we in optocht van de Dam naar het Marie Heinekenplein, dat verandert in een levend stukje Nederlandse geschiedenis." (www.loesje.nl).

Tot slot werd in deze periode gezocht naar verdere financiële ondersteuning van en aandacht voor het project.

Bijlage 3. Dagboekverslag van Piet van der Lende

De opbouw van de infrastructuur

In het voorjaar van 2009 hebben wij een oude groentekar gekocht in Oud Beijerland (Zie daarvoor het verhaal avontuur in Oud-Beijerland). Deze kar werd de infrastructurele basis van het project. Noud Verhave heeft in samenwerking met kaderleden van de Bijstandsbond en anderen de groentekar heel handig omgebouwd tot een mobiele picknicktafel waar alles wat we voor de picknick op straat nodig hadden ingepast kon worden. De nieuwe picknicktafel is een creatieve symbiose van de bestaande structuur van de picknicktafel (een elektrische kar met een ingebouwde stelling waarop groentekistjes uit 1965 liggen, die de voormalige eigenaar bij zijn verkoop van groente heeft gebruikt) en een kleurige ombouw ervan die de elektrische kar geschikt moet maken voor onze nieuwe doeleinden: activiteiten op straat waarbij een symbiose plaatsvindt van discussie, beeldende kunst, theater en informatieuitwisseling. Aan de achterkant van de kar is een handige opslagruimte, waar met folders gevulde groentekistjes en een deel van een tafel in opgestapeld kan worden. Aan de voorkant van de kar kan een keuken worden neergezet, met een wand van groentekistjes waarin de keukenspullen in kunnen worden bewaard. Daar kan ook een soort keuken blok uitgeklaapt worden opgesteld, met een gastoestel met twee pitten en de mogelijkheden om voedsel (pannenkoeken) te koken. Achteraan de kar is een informatiecentrum ingericht, met folderrekken, die gedeeltelijk los van de kar staan. Oorspronkelijk was het de bedoeling, dat ook een laptop of een dvd speler konden worden aangesloten op de ingebouwde televisie om informatieve en onderhoudende filmpjes te draaien of om websites op het internet te bekijken. Maar in de loop van de sessies op straat is hier geen gebruik van gemaakt. Tenslotte kunnen de panelen waarmee de zij en achterkanten van de voormalige groentekar kunnen worden afgesloten worden uitgeklaapt en neergezet zodat een tafel ontstaat, met een grote oppervlakte waaraan de bezoekers kunnen plaatsnemen om te eten, discussieren of dingen op te schrijven. Lege groentekistjes en langs de tafels uitgespreide kussens dienen daarbij als zitplaats. De houten panelen waarmee de elektrische kar kan worden afgesloten hebben wij beplakt met posters, krantenknipsels, foto's, opmerkingen en ander illustratiemateriaal. Hierover kwam een laklaag, zodat er een kleurig geïllustreerd oppervlak ontstond waaraan kan worden gewerkt. Het geheel is verder gecombineerd met een zonnepaneel op het dak, die binnen in de kar voor verlichting zorgt.

Verdere organisatie

Alvorens de sessies op straat plaats konden vinden moest er heel wat georganiseerd worden. Er moesten vergunningen worden geregeld, inkopen gedaan, mensen benaderd die aan een voorstelling van de picknicktafel wilden deelnemen, dus er moest een soort programma worden gemaakt, waarbij de programmaonderdelen met de deelnemers van te voren werden doorgesproken. Hiervoor vonden regelmatig bijeenkomsten plaats bij de Bijstandsbond waaraan verschillende vrijwilligers hebben deelgenomen. Ook moesten de plaatsen worden bepaald waar de mobiele picknicktafel zou worden neergezet. Al in november/december 2008 werd een soort pilot uitgevoerd, waarbij de mobiele picknicktafel in een andere vorm (de groentekar was er nog niet) acte de presence gaf bij de miljonairsfair in de RAI.

Verder moest de publiciteit worden geregeld, waarvoor oa overleg plaatsvond met de Mug, een website werd gelanceerd waar de voortgang van het project te volgen was en er werden folders en pamfletten gemaakt en persberichten verspreid. In de MUG van januari 2009 werd een reportage gemaakt van de actie bij de RAI.

Aanvankelijk was het de bedoeling, naast de picknicktafel op straat ook een soort binnenprogramma uit te voeren, maar dit is slechts gedeeltelijk gerealiseerd. (dansoefening bij Crea en een workshop van Simon Rowe over optreden in het openbaar).

Dinsdag 7 april zijn we met de mobiele picknicktafel op het Waterlooplein geweest. We hebben gediscussieerd met Wil Codrington, een voorlichter en Regina Imamkahn. Er zijn wat moeilijkheden met de vergunning. Marijke sprak een stageaire van de waterloopleinmarkt, die om de een of andere reden weer in de uitkering zit, maar eerst een gesubsidieerde baan had. Abdellah Tallal was er ook, en heeft afspraken gemaakt met Noud om met de mobiele picknicktafel iets te gaan doen voor kinderen op het Bos en Lommer plein. We zijn verder benaderd door een organisatiebureau, dat door de gemeente is ingeschakeld om de budgetmarkten vorm te geven. We hebben uiteindelijk besloten mee te doen.

Zaterdag (datum?) was het Nedpho concert in het Dijkteater. Een strijk-kwartet van het Nederlands Philharmonisch Orkest speelde stukken van Schubert en Beethoven.

Het concert werd bijgewoond door 40 belangstellenden. Zij luisterden aandachtig naar de muziek van Mozart en Schubert. Er werden contacten gelegd voor nieuwe optredens oa op het solidariteitsfestival in Oud-West in september en na afloop genoten de bezoekers van de hapjes en de drankjes. Noud en Simon hadden zich verkleed als kapitein Pick en kapitein Nick en zij hebben de middag in goede banen geleid. Iedereen vond dat we dit weer moeten doen. De muzikanten zeiden dat de zaal erg geschikt was voor deze muziek, zonder elektronische versterking.

Afgelopen dinsdag 21 april waren wij met de mobiele picknicktafel in de Corvershof. Een prachtig landhuis met grote tuin midden in de stad, op een steenworp afstand van de Stopera op het Waterlooplein. Uniek dat dit complex niet ten prooi is gevallen aan de macht van de projectontwikkelaars. De diaconie van de PKN, de eigenaren van het complex hebben er goed op gepast. In een stralende zon werd de picknicktafel opgezet en dit keer waren de ambassadeurs van de daklozen in Amsterdam te gast. We luisterden naar engelstalige liederen van een zangeres, die duidelijk een professionele opleiding heeft genoten, maar die nu vaak te vinden is bij de ingang van de Albert Hein in de Kinkerstraat om wat muntjes bij elkaar te sprokkelen. Iets minder professioneel, maar met groot enthousiasme brachten enkele vertegenwoordigers van het daklozenkoor, 'de straatklinkers' nederlandstalige liederen ten gehore. Zoals 'waar de klok van Arnhem' en andere bekende nummers. Simon had echt zijn dag in het opvoeren van enkele theatrale acts en Noud en Roelie, helemaal uit Leeuwarden gekomen, bakten weer overheerlijke pannenkoeken. Eddy bracht als Amerikaanse woudloper enkele Amerikaanse songs ten gehore. Hij begeleidde zichzelf daarbij op de banjo. Er werden vele contacten gelegd en discussies gevoerd. Enkele onderzoeksters van de Universiteit van Amsterdam interviewden de bezoekers voor een onderzoek van de universiteit en er werd gediscussieerd over de economische crisis, waarbij verschillende aanwezigen met persoonlijke verhalen kwamen over wat voor gevolgend de crisis voor hen heeft.

Zaterdag 25 april

Vandaag op de Nieuwmarkt geweest. Het was mooi weer, een zonnige dag met koel weer. Het was vandaag kermis op de Nieuwmarkt, dus we konden niet op onze vaste plek staan. Dan maar naar de andere kant. Hier kwamen weer vogels van allerlei pluimage op af. Er was een optreden van de saxofonist Antonio en van Harrie Wetterhahn, die gedichten voorlas. Een Roemeense accordionist is inmiddels een vaste bezoeker van de mobiele picknicktafel. Henk Kroon las ook gedichten voor en er werden mensen op straat geïnterviewd, over of ze wel eens droomden van de economische crisis. Een nachtmerrie misschien? Een danseres kwam ook op de mobiele picknicktafel af en vertelde een nachtmerrie. Dat deden andere mensen ook. Twee gepensioneerden vertelden over hun ervaringen in andere crisissen en de Tweede wereldoorlog. Verschillende mensen maakten gebruik van de mogelijkheid om te golfen en ik had contact met een student van de Universiteit van Amsterdam. Verschillende mensen vulden hun naam en email adres in voor de mailinglijst van de mobiele picknicktafel. Noud voerde een lang gesprek met iemand, die ook een boekje van de Euromarsen meegenomen heeft. Een deel van de conversaties ging weer in het engels, vanwege de vele toeristen die op de picknicktafel afkwamen.

Op 5 mei was de mobiele picknicktafel op het bevrijdingsfestival in Amsterdam. Vraag van de dag: waarvan wilt u bevrijd worden? Veel mensen schreven het antwoord op een tegeltje. De mooiste antwoorden zullen op de website van de MPT te zien zijn. We stonden bij de informatiestands van vele maatschappelijke organisaties en politieke partijen die hun boodschap aan 'het volk' trachtten te slijten. Deze keer werkten we samen met www.kudde.nl, een theatergroep die foto's maakte van mensen in een manshoge goudkleurige schilderijlijst die naast de mobiele picknicktafel stond opgesteld. Deze foto's zullen op hun website gepubliceerd worden. Het was een komen en gaan van mensen. Vele discussies werden aan tafel en voor de microfoon gevoerd. We hadden op deze speciale dag tulpenbollen gekocht die werden gekookt of gebakken. De tulpenbol was voor ons het symbool van oorlog en ellende. Veel mensen waren in de oorlog gedwongen tulpenbollen te eten, omdat er geen ander voedsel was. Veel mensen vertelden hoe de tulpenbollen smaakten. Er waren ook eetbare biologische tulpen die gedoopt in een chocoladesausje best smaakten. Maar de meeste mensen moesten er toch niet aan denken dat je dit veel moet eten en dan iedere dag. Ouderen vertelden over hun herinneringen aan de tulpenbollen in de oorlog. Ze zeiden o.a. dat de tulpenbollen in de oorlog veel slechter smaakten dan deze. En dat als je er veel van eet, je buikpijn en diarree krijgt. Robin vertelde dat hij uit een gezin van 9 kinderen kwam die in de oorlog allemaal te eten moesten hebben. Zijn vader ging in de omgeving van Amsterdam op zoek naar voedsel. Maar hij kwam dan niet terug met tulpenbollen, maar met suikerbieten en soms aardappels. Ook niet best als dat je enige voedsel is. Aan de kinderen die langs liepen werd verteld waarom we er stonden met tulpenbollen.

De tulpenbol is ook het symbool van extreme rijkdom: in de 17e eeuw werd op de beurs in Amsterdam gespeculeerd met tulpenbollen. Op een gegeven moment kostte een bol vele duizenden guldens. Maar na enige tijd stortte de markt in. Dit staat te boek als de eerste beurskracht in de geschiedenis van de mensheid. Zo is de tulpenbol ook het symbool van extreme rijkdom tegenover economische crisissen, armoede en oorlogen volgens ons. Naar aanleiding hiervan vertelden mensen wat de economische crisis hen deed.

Zaterdag 30 mei. Die twee Hongaarse jongens zouden volgens Noud de kost verdienen met eerst lege flessen ophalen en zij zouden nu in de oud-ijzer handel zitten, met wat ze van straat vinden, en Noud heeft ze het adres van een oud-ijzer handelaar gegeven. Een van de jongens heeft een rotte kies die behandeld moet worden maar ze zijn niet verzekerd. We hebben hem verwezen naar de Kruispost.

Wie is er verder nog geweest? Ron Kreike is geweest en heeft zijn gedichten en ansichtkaarten laten zien die hij op braderien en infomarkten verkoopt. Ron vertelde dat hij van de dwi toestemming heeft om de ansichtkaarten te verkopen. De verkoop gaat goed. Hij heeft op de psychiatriemarkt voor 75,- euro aan ansichtkaarten van 50 cent verkocht! Hij zei ook dat hij een paar keer langs was geweest en dat hij het bezoekadres van de Bijstandsbond niet kon vinden. We hebben hem uitgelegd hoe hij er moest komen.

Verder is er een transsexueel uit Litouwen geweest die kwam om te praten. Knelpunt: ze wil asiel in Nederland aanvragen, maar dat kan niet, want ze is EU staatsburger, dus ze mag sowieso in Nederland verblijven. Maar het schijnt dat je dan minder rechten hebt dan als erkende asylzoeker? Ze heeft over haar leven verteld. Hoe ze in Litouwen, vervolgd werd na de machtswisseling met de communisten. Daarvoor ging het wel. Ze heeft een grafische opleiding en nog wat, en ze spreekt enigzins engels. Ze heeft in haar land met de media actie gevoerd voor de rechten van dit soort vrouwen. Maar is dus gevlucht vanwege een heksenjacht op haar en haar groep.

Heb ik al geschreven over de mediatraining van Simon en Noud vorige week woensdag?

Zaterdag (datum?) Men was om half vier net begonnen. De twee Hongaarse jongens kookten Hongaars en er waren weer pannenkoeken. Er is een man geweest die met Simon in discussie raakte dat het een schande was dat die subsidies bestonden en dat als je een kroeg opent je ook voor de eigen inkomsten moet zorgen.

En dat dit gratis is dat kan toch niet. Als je kunstenaar bent moet je van de verkoop van je kunst leven, als de mensen het mooi vinden kopen ze het en als ze het niet mooi vinden moet je wat anders gaan doen maar niet op de belastingcenten van anderen leven. De Letlandse travestiet is weer geweest en er werd een decor geschilderd met letters voor een optreden van haar aanstaande zondag 21 juni, wanneer de grote slotmanifestatie is. De kleurige dakloze kwam omstreeks 6 uur: 'Ik ben net wakker'. Een bekende dikke surinaamse TV persoonlijkheid is geweest en verschillende andere mensen hebben geschilderd.

Bijlage 4. Programma Grand PicNic 21 juni 2009

Datum: zondag 21 juni vanaf 15.00 uur
Plaats: Nieuwmarkt, Amsterdam
Wat: Grand PicNic Performance

GRAND PICNIC PODIUM

- Grote Rock 'n Roll dans als statement tegen de armoede, muziek Money can't buy me love (Lennon/McCartney), choreografie Simon Rowe en Keren Rosenberg
- Mobiele Picknick Begeleidings Band = Liz, de levende Jukebox (zang), Uldis (toetsen), Christian (gitaar)
- Mea speelt 'Medea, Godin van de Transformatie'
- Marijke Fiets zingt 'Zestien ton'
- (Meezing)concert van de Straatklinkers
- Lay Down Comedy met Harrie Wetherhahn
- Gedichten van daklozen
- Lelia, the incredible 'one woman business' story
- De Croozers spelen 'Putting on the Ritz'
- KunstKraakcollectief 'Onder de brug' danst, speelt en musiceert 'JANUS'
- Gast muzikanten uit 'Het Wereldhuis'
- Open Podium voor dichters, verhalenvertellers en muzikanten
- DJ CoCo LoCo in de late uurtjes voor Salsa, Wals en meer

DE PICKNICK LOUNGE

- Foto-expositie over 3 maanden Mobiele PicknickTafel
- Expositie van de Verzamelde Tegelwijsheden
- Dialoog over de thema's armoede en crisis met onder andere Piet van der Lende, Roelie Dijkman, Abraham Vega, Diane Elshout en Noud Verhave
- Fortune Cookies en uw toekomst

DE MOBIELE KUNSTVEILING

- Doorlopend is er de mogelijkheid om kunstwerken te kopen die door de picknick-gasten gemaakt zijn (diverse kunstenaars zullen aanwezig zijn)

DE MOBIELE PICKNICKTAFEL

- Gabor&Andrej serveren voor u pannenkoeken,
- Mea's Black Magic Fantasy Soup
- Thee met Roelie's appelgebak
- Pannenkoekflipwedstrijd

Bijlage 5. Evaluatie van Roelie Dijkstra over ‘Hooggevoeligheid’

Het begon allemaal eind 2005 met het reïntegratiebeleid van de gemeente en de overheid, toen ik hiermee in aanraking kwam. Voor mij had dit dramatisch gevolgen, waarna ik uiteindelijk een ontheffing kreeg voor twee jaar. Ik vroeg me af hoe anderen hiermee omgingen, maar ontmoette hier in Leeuwarden weinig mensen in dezelfde situatie. Ik ben toen op zoek gegaan op het internet, naar welke organisaties zich hiermee bezig hielden en kwam toen onder andere uit bij de bijstandsbond. Aan de hand van de mailinglijst en ben ik toen naar filosofiebijeenkomsten gegaan van OostalArm, waar ik onder andere Marijke en Theo Veenboer (medewerkers Bijstandsbond) ontmoette. Verder waren deze avonden erg leuk.

Via de mailinglijst van de bijstandsbond kwam ik in contact met de “Stichting voor een Sociaal Europa”, waarvoor ik in Leeuwarden hun krant heb verspreid en een bijeenkomst heb georganiseerd. Via deze mailinglijst kwam ik uiteindelijk ook in contact met de Mobiele Picknicktafel, eerst tijdens de flashmob bij de Milionairfair en nadat ik mee had geholpen de voormalige groentekar op te knappen, vroeg Noud wat mij zoal in Amsterdam had gebracht en waar ik nu mee bezig ben.

Vorig jaar april ben ik opnieuw opgeroepen in verband met het reïntegratiebeleid, waarna ze mij geplaagd hebben in een traject en waarna ik een gesprek met wethouder Marco Florijn ben aangegaan, waar ik de groep hooggevoelige mensen onder de aandacht heb gebracht. Ik ben ook met ideeën gekomen. Het was mij opgevallen ook naar aanleiding van verhalen op de mailinglijst van de bijstandsbond en ook nadat ik het onder de aandacht had gebracht bij twee tweede kamerleden van de SP, dat vooral deze groep heel veel problemen heeft met het reïntegratiebeleid. Er bestaat inmiddels ook een afstudeerproject hierover “De verbetering van de reïntegratie van hoogsensitieve personen” van Margreet van de Vendel. Marco Florijn was blij met de suggesties. Later heb ik er nog telefonisch over gesproken met de beleidsambtenaar voor maatschappelijke participatie Johannes Folkertsma.

Bij mij is de diagnose hooggevoeligheid gesteld toen ik 18 jaar was nu 38 jaar geleden na een opname vanwege een crisis, waar ik toen doorheen ging. Ik ben zelf ook ongeveer 30 jaar betrokken geweest bij een goeroeachtige organisatie waarna ik er door een groep op het internet achter kwam, dat het sektarisch was. In 2002 kwam het boek uit van Elaine Aron over hoogsensitieve personen. Ik denk, dat heel veel mensen hier heel veel in hebben herkend.

Dit verhaal vertelde ik dus aan Noud en Noud vond het interessant om hier met de Mobiele Picknicktafel aandacht aan te besteden. Ik wou dit eerst vooral doen in verband met het reïntegratie beleid en zou in eerste instantie aansluiten bij de Workshop van Theo Veenboer over assertiviteit naar de Sociale Dienst. Dit zouden we doen bij het Waterlooplein op 21 april, maar deze locatie leverde problemen op. Uiteindelijk heb ik toen een Mobiele Picknicktafel bijgewoond bij het Wereldhuis. Ik had al een heleboel ideeën en informatie verzameld. Er blijkt een heleboel lectuur over te zijn. Een boekenlijst staat inmiddels op de website van de Mobiele Picknicktafel. De boeken die mij het meest aanspraken waren het Werkboek van Elaine Aron en het boek van Samuel Pfeiffer “Hooggevoelige mensen Leven tussen gave en kwetsbaarheid. Om ermee bezig te zijn had op mij ook een therapeutische invloed. Het bepaald jezelf er weer toe. Misschien heeft het ook te maken met de tijd. De intelligentie en daarmee de techniek heeft ons ver gebracht, maar we worden ons er bewust van, dat er toch meer nodig is. Misschien heeft dit te maken met gevoel, gevoelens die lang onderdrukt zijn. Samuel Pfeiffer haalt de Franse dichter Marcel Proust aan die schrijft: ‘De verheven en beklagenswaardige familie van sensitieve mensen is het zout der aarde’. Volgens Elaine Aron brengt hooggevoeligheid bepaalde kenmerken met zich mee, die je voor bepaalde beroepen en activiteiten geschikt maken en voor andere niet. Ook heeft hooggevoeligheid te maken met spiritualiteit. Ik denk, dat bevestiging en erkenning belangrijk is voor hooggevoelige mensen.

Uiteindelijk hebben we een dialoog workshop gehouden op 12 mei bij het diaconaat. Het bleek dat veel mensen zich erin konden herkennen. Ook hebben we het gehad hoe het kan dat mensen die hooggevoelig zijn verslaafd zijn. Over het nut van geestverruimende middelen, hoe deze in verband staan met hooggevoeligheid. Over sjamanisme en hooggevoeligheid. Tijdens de mediatraining op 27 mei heb ik bij de bijstandsbond hooggevoeligheid in verband met het reïntegratiebeleid nog onder de aandacht gebracht.

Bijlage 6. Beeldverslag

Meer is te vinden op www.mobielepicknicktafel.nl

